

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	5

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Շնչվերություն») և վերջինիս դուստր ընկերությունների («Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Եական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Եական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահանջներին մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի խումբը լուծարելու կամ խմբի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են խմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշությունն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել խմբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- պլանավորում և իրականացնում ենք խմբի աուդիտը խմբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ բիզնես միավորների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ ձեռք ենք բերելու համար՝ որպես հիմք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի նպատակով իրականացվող աշխատանքի ուղղորդման, ղեկավարման և ստուգման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու է՝

Դավիթ Շամշյան
Տնօրեն, Աուդիտի բաժին

Իրինա Գևորգյան
Վավար գործընկեր
«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՁԻ Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia
«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՁԻ Արմենիա» ՍՊԸ
27 փետրվարի 2025թ.

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

մլն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	305,451	309,815
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար		639	951
Տրամադրված փոխառություններ	10	10,394	-
Ժամկետային ավանդներ	11	500	-
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		122	157
Գուդվիլ		3,660	3,660
Հետաձգված հարկի գծով ակտիվներ	23	424	398
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		293	259
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		321,483	315,240
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	8	18,166	18,628
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	39,639	37,075
Տրամադրված փոխառություններ	10	9	-
Ծահութահարկի գծով ընթացիկ կանխավճար		307	26
Ժամկետային ավանդներ	11	3,423	6,277
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	27,612	19,124
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		89,156	81,130
Ընդամենը ակտիվներ		410,639	396,370
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	13	315,158	370,932
Լրացուցիչ կապիտալ		216	216
Չբաշխված շահույթ/(կուտակված վնաս)		44,238	(17,333)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		359,612	353,815
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկի գծով պարտավորություն	23	12,789	8,596
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		71	-
Պետական շնորհներ	14	45	56
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		12,905	8,652
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վճարվելիք շահութահարկ		128	231
Վարկեր և փոխառություններ		-	63
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		61	88
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15	37,933	33,521
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		38,122	33,903
Ընդամենը պարտավորություններ		51,027	42,555
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		410,639	396,370

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2025թ. փետրվարի 27-ին:

Աշոտ Հակոբյան
Վարչության նախագահ, Գլխավոր տնօրեն

Վարդան Նազարյան
Գլխավոր հաշվապահ

5-38 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի
մասին համախմբված հաշվետվություն

մյն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2024թ.	2023թ.
Հասույթ	16	250,679	254,865
Վանառքի ինքնարժեք	17	(212,505)	(210,547)
Համախառն շահույթ		38,174	44,318
Այլ գործառնական եկամուտ	18	1,062	2,553
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	19	(12,505)	(11,025)
Այլ գործառնական ծախսեր	20	(4,469)	(5,720)
Գործառնական շահույթ		22,262	30,126
Ֆինանսական եկամուտ	21	2,067	1,246
Ֆինանսական ծախսեր	22	(743)	(940)
Ճահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		23,586	30,432
Շահութահարկի գծով ծախսեր	23	(4,839)	(6,435)
Տարվա շահույթ		18,747	23,997
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		18,747	23,997

5-38 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

մյն. << դրամ	Կանոնադրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Չբաշխված շահույթ/ (կուտակված վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	370,932	216	(41,330)	329,818
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	23,997	23,997
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ. և 1 հունվարի 2024թ.	370,932	216	(17,333)	353,815
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Ընդամենը 2024թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	18,747	18,747
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	18,747	18,747
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում				
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(11,883)	(11,883)
Բաժնետիրոջը տրամադրված ոչ տոկոսակիր փոխառության գեղչ սկզբնական նանաչման պահին՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների (Ծանոթագրություն 10)	-	-	(1,067)	(1,067)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	(12,950)	(12,950)
Կապիտալի նվազեցում (Ծանոթագրություն 13)	(55,774)	-	55,774	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	315,158	216	44,238	359,612

5-38 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

մլն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2024թ.	2023թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		23,586	30,432
Ճշգրտումներ.			
Մաշվածություն	17,19,20	18,450	18,280
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկում	9,20	747	144
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	20	730	1,175
Չուտ օգուտ հիմնական միջոցների օտարումից	18	(40)	(160)
Չուտ վնաս այլ պաշարների վաճառքից	20	51	(27)
Եկամուտ շնորհիվ հիմնական միջոցներից	18	(11)	(38)
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	18,20,21,22	608	595
Տոկոսային եկամուտ	21	(2,067)	(1,079)
Տոկոսային ծախս	22	19	940
Պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստ		45	154
Այլ փոփոխություններ		101	(337)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի (աճ)/նվազում		(3,355)	11,552
Պաշարների աճ		(365)	(1,432)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի աճ/(նվազում)		4,698	(1,266)
Շրջանառու կապիտալի փոփոխություններ			
Ստացված տոկոսային եկամուտ		1,997	1,019
Վճարված տոկոսներ		-	(660)
Վճարված շահութահարկ		(822)	-
Չուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
		44,372	59,292
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(14,127)	(12,685)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		130	57
Ժամկետը լրացած ավանդների մարում		17,312	8,593
Նոր ավանդների տեղաբաշխում		(14,914)	(13,154)
Տրամադրված փոխառություններ		(12,407)	-
Մուտքեր տրամադրված փոխառությունների մարումից		3	-
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր			
		(24,003)	(17,189)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից		-	381
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(63)	(38,335)
Վճարված շահարժիհներ		(11,883)	-
Ֆինանսավորման գործունեությամբ օգտագործված գուտ դրամական միջոցների հոսքեր			
		(11,946)	(37,954)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա			
		65	(30)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին			
	12	19,124	15,005
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին			
	12	27,612	19,124

Այն ֆինանսական գործարքները, որոնցով չի պահանջվել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում, ներառված չեն դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում և բացահայտված են Ծանոթագրություն 24-ում:

5-38 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը	6
2	Խմբի գործառնական միջավայրը	7
3	Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում	8
4	Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	14
5	Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	16
6	Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ	17
7	Հիմնական միջոցներ	18
8	Պաշարներ	19
9	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	19
10	Տրամադրված փոխառություններ	23
11	Ժամկետային ավանդներ	24
12	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24
13	Կանոնադրական կապիտալ	25
14	Պետական շնորհներ	25
15	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26
16	Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի	26
17	Վաճառքի ինքնարժեք	27
18	Այլ գործառնական եկամուտ	27
19	Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	27
20	Այլ գործառնական ծախսեր	28
21	Ֆինանսական եկամուտ	28
22	Ֆինանսական ծախսեր	28
23	Շահութահարկ	29
24	Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	31
25	Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	32
26	Ֆինանսական թիսկերի կառավարում	32
27	Կապիտալի կառավարում	36
28	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք	37
29	Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների	37

1 «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և վերջինիս դուստր ընկերությունների (այսուհետ միասին՝ «Խումբ») գործունեության համար:

Ընկերությունը ստեղծվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0091, ք. Երևան, Թբիլիսյան խճուղի 43:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության մայր ընկերությունն է «Գազպրոմ» ՀԲԸ-ն, իսկ Խմբի վերջնական հսկողությունն իրականացնում է Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությունը:

Հիմնական գործունեությունը. Խմբի հիմնական գործունեությունն է բնական գազի ներկրումն ու բաշխումը, Հայաստանի Հանրապետությունում գազի խողովակաշարերի համակարգի շահագործումը և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը իր ջերմային (գազային) էլեկտրակայանի միջոցով (Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկ): Խումբն ունի բացառիկ լիցենզիա Հայաստանի Հանրապետությունում գազի բաշխման համար: Գազի փոխադրման և բաշխման սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ «ՀԾԿ») կողմից:

Ստորև ներկայացված են գազի սակագները (ներառյալ ԱԱՀ) ըստ սպառողների տեսակների:

- ա) Սոցիալապես անապահով սպառողների համար 600 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում, սակագինը սահմանվել է 100,000 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, իսկ տարեկան 600 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում՝ 143,700 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- բ) Գյուղատնտեսության ոլորտում գործող ջերմոցների համար նոյեմբերի 1-ից մարտի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի ընթացքում սպառված գազի համար սակագինը սահմանվել է 233.9 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, մնացած ժամանակահատվածի համար գործել են (դ) կետում նշված սակագները:
- գ) Գյուղատնտեսական սննդի վերամշակողների համար սակագինը սահմանվել է 233.9 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- դ) Մնացած սպառողների համար, որոնք ամսական սպառում են 10,000 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ, սակագինը սահմանվել է 143,700 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց և ամսական 10,000 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառողների համար՝ 265.81 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:

Բնական գազի հիմնական ծավալը գնվում է «Գազպրոմ Էքսպորտ» ՍՊԸ-ից (հանդիսանում է մայր ընկերության ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպություն) (տես Ծանոթագրություն 6):

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են համախմբված դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Գրանցման երկիր	2024թ.	2023թ.
		Մեփականություն/ Զայնի իրավունք	Մեփականություն/ Զայնի իրավունք
«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Ավտոգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Բուխան» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Տրանսգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«ԷՋ-Ի-Ջի-Մերվիս» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Պոժտեխնիկա» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%

Դուստր կազմակերպությունների հիմնական գործունեությունն է.

«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ-ն արտադրում է գազասարքավորումներ, ինչպես նաև բնագավառին առնչվող այլ սարքավորումներ:

«Ավտոգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է սեղմված գազի պահեստավորում և վաճառք, ավտոգազալիցքավորման կայանների շահագործում և տեխնիկական սպասարկում, գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրում:

«Բուլթան» ՍՊԸ-ն իրականացնում է հեղուկ գազի գնում և հետագա վերավաճառք, հեղուկ գազի բալոնների նորոգում և վկայագրում, ինչպես նաև գազալիցքավորման կայանների շահագործում:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնական գազի փոխադրում և գազի ստորգետնյա պահեստարանների կառավարում:

«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ-ն մատուցում է կապի և SS ծառայություններ:

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ն մատուցում է բաժանորդների գազասպառման (ներտնային) համակարգերի և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման ծառայություններ:

«Պոժտեխնիկա» ՍՊԸ-ն ներմուծում և վաճառում է հակահրդեհային սարքավորումներ և իրականացնում է հրաշիջուցիչների լիցքավորում և վերանորոգում:

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2 Խմբի գործառնական միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և հարկային խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային սպարանքների գներն անել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Բացի այդ, շարունակական ռազմական հակամարտությունները Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև, որոնց ավարտին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքն անցավ Ադրբեջանի վերահսկողության ներքո 2023թ. սեպտեմբերին, և Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև շարունակվող ռազմական հակամարտությունը մեծացրել է անորոշությունը գործարար միջավայրում: Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև իրավիճակը շարունակվում է լարված մնալ Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև սահմանի սահմանազատման շուրջ շարունակվող տարաձայնությունների պատճառով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում

Պատրաստման հիմունքները. Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Խումբը հետևողականորեն կիրառել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ. Դուստր կազմակերպություններն այն ներդրման օբյեկտներն են (ներառյալ կառուցավորված կազմակերպությունները), որոնք վերահսկվում են Խմբի կողմից, քանի որ Խումբն (i) ունի կարողություն ուղղորդելու ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության որոշակի գործունեությունը, որը զգալի ներգործություն ունի հատույցների վրա, (ii) կրում է հատույցներ չստանալու ռիսկը կամ ստանում է փոփոխական հատույցներ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունում իր մասնակցությունից և (iii) հնարավորություն ունի օգտագործելու ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության վրա ազդեցություն ունենալու կարողությունը՝ ներդրողների հատույցների գումարի վրա ներգործություն ունենալու համար: Մեկ այլ կազմակերպության նկատմամբ Խմբի իրավասությունների առկայությունը գնահատելիս հաշվի է առնվում իրական իրավունքների առկայությունն ու ազդեցությունը, ներառյալ իրական պոտենցիալ ձայնի իրավունքը: Իրավունքն իրական է համարվում, եթե կրողն ունի այդ իրավունքն իրացնելու գործնական հնարավորություն՝ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության նշանակալի գործունեության կառավարման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս: Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է այն ժամանակ, երբ Խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր կազմակերպության նկատմամբ (ձեռքբերման ամսաթիվ), և դադարում է, երբ Խումբը կորցնում է վերահսկողությունը դուստր կազմակերպության նկատմամբ:

Ներխմբային գործառնությունները, մնացորդները և խմբի ընկերությունների միջև գործառնություններից առաջացող չիրացված օգուտը բացառվում են, չիրացված կորուստները նույնպես բացառվում են, եթե հնարավոր չէ փոխհատուցել ծախսերը: Ընկերությունը և նրա բոլոր դուստր ընկերություններն օգտագործում են մեկ ընդհանուր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, որը համապատասխանում է Խմբի քաղաքականությանը:

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են այն ժամանակահատվածում, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, եթե Խումբը վստահ է, որ ակտիվի օգտագործումից ապագա տնտեսական օգուտները կգերազանցեն դրա արդյունավետության նախատեսված նորմատիվները՝ միաժամանակ փոխարինման ենթակա մասերի դուրսգրմամբ: Հիմնանորոգման արժեքն ամորտիզացվում է համապատասխան հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշ: Եթե որևէ նման հայտանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ տարիներում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ այն գնահատումներում, որոնք կիրառվել են որոշելու համար ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հասույթը հաշվեկշռային արժեքի հետ համեմատելու արդյունքում որոշված՝ օտարումից շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ գործառնական եկամտի կամ ծախսերի կազմում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածությունն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Օգտակար ծառայություն՝ արտահայտված տարիներով

Շենքեր	8-ից 83
Խողովակաշարեր և հորեր	10-ից 83
Այլ հիմնական միջոցներ	5-ից 25

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը Խումբը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում (Ծանոթագրություն 7):

Բնական գազի տեխնոլոգիայես անհրաժեշտ մնացորդը դասակարգվում է որպես հիմնական միջոց, և դրա մաշվածությունը հաշվարկվում է խողովակաշարերի և հորերի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Ամորտիզացման ենթակա ոչ ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող լինել փոխհատուցվող: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն չափով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարն ակտիվի իրական արժեքից՝ հանած օտարման ծախսումների և օգտագործման արժեքներից առավելագույնն է: Արժեզրկման գնահատման նպատակների համար ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն մակարդակի, որի համար կան հիմնականում անկախ դրամական ներհոսքեր (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախնական արժեզրկումը վերանայվում է հնարավոր փոփոխման տեսանկյունից՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գուղվի. Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման արդյունքում առաջացող գուղվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հողվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ. Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում. Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացումը կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ. Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վաղական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այդ գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ լրացուցիչ փոխհատուցում:

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապահանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Խումբն ունի հաստատուն տոկոսադրույքներով բանկային վարկեր, որոնց տոկոսադրույքները բանկերը կարող են վերանայել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում: Խումբը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես լողացող տոկոսադրույքով վարկեր:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապահանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ. Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են («նշանակալի վերափոխում»), սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապահանաչման համար օգտագործվող ուղեցույցին համանման ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հիմք ընդունելով հետևյալ որակական գործոնները.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխությունը,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխությունը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխությունը, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառումը):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վերափոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող չեն, վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանաչմանը: Այդ դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ վերափոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք զեղչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե վերափոխումը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է վերափոխման (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում վերափոխման (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ հաստատուն տոկոսադրույքների փոփոխությունները բանկերի կողմից՝ ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունեն կատարել նման փոփոխություն և Խումբը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքը Խումբը հաշվառում է կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի ինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբերվող են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների վերափոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորուստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ վերափոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների ապահանջում. Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջում. Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Խումբը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով քանի որ (i) պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և այդ պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ և (ii) նախորդված չեն որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեկշռում ներկայացվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքով՝ գազի համար և «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով՝ այլ պաշարների համար: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանելով արժեզրկման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Խումբը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Խումբ: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժինները գրանցվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք հայտարարագրվել և հաստատվել են: Այն շահաբաժինները, որոնք հայտարարագրվել են հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո և նախքան ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման վավերացումը, ներկայացվում են հետագա իրադարձությունների ծանոթագրությունում:

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը Խմբի բնականոն գործունեության ընթացքում առաջացած եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն իրենից ներկայացնում է հատուցում, որի համար Խումբն ակնկալում է իրավունք ստանալ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը հաճախորդին փոխանցելու դիմաց՝ առանց երրորդ կողմերի անունից ստացված գումարների հաշվառման: Հասույթը ճանաչվում է՝ հանած ավելացված արժեքի հարկը:

Խումբը սահմանում է հետևյալ կատարման պարտավորությունները՝ բնական գազի վաճառք (բնական գազի բաշխում), բնական գազի փոխադրում և էլեկտրաէներգիայի վաճառք:

Խումբը ճանաչում է բնական գազի վաճառքից ստացված հասույթը, երբ ապրանքի նկատմամբ հսկողությունը փոխանցվել է, քանի որ, երբ գազը մատակարարվում է հաճախորդին, վերջինս լիիրավ իրավունք ունի տնօրինելու այն, և առկա չեն չկատարված պարտավորություններ, որոնք կարող էին ազդել հաճախորդի կողմից ապրանքի ընդունման վրա: Խումբը բնական գազը վաճառում է պայմանագրերով սահմանված ֆիքսված գնով: Դերիտորական պարտքը ճանաչվում է, երբ ապրանքն առաքվում է հաճախորդին, քանի որ դա այն պահին է, երբ դիտարկումն անվերապահ է, քանի որ նախքան վճարումը պահանջվում է միայն ժամանակի ընթացք:

Խումբը ժամանակի ընթացքում փոխանցում է ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և, հետևաբար, կատարում է արտադրողականության պարտավորություն, և բնական գազի փոխադրման, էլեկտրաէներգիայի վաճառքի և այլ մատուցված ծառայությունների հետ կապված եկամուտները ճանաչում է ժամանակի ընթացքում, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է համապատասխան առավելություններ: Հաճախորդներին հաշիվները ներկայացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ համապատասխան օրացուցային ամսում վաճառված էլեկտրաէներգիայի/բնական գազի փաստացի ծավալի հիման վրա: Հասույթը ճանաչվում է այն գումարով, որով Խումբն իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել, քանի որ այդ գումարն ուղղակիորեն համապատասխանում է այսօրվա դրությամբ հաճախորդի համար Խմբի կատարված աշխատանքի արժեքին:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից Խումբը չունի էական պայմանագրային ակտիվներ: Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարի գծով և հանդիսանում են Խմբի պարտավորությունը՝ հաճախորդին փոխանցել ապրանքները կամ ծառայությունները, որոնց գծով Խումբը ստացել է հատուցում: Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում այն ներկայացված է առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում:

Բոլոր տեսակի եկամուտների գծով պայմանագրերը չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ, քանի որ պայմանագրային կողմերի միջև համաձայնեցված վճարումների պայմանները հաճախորդներին կամ Խմբին չեն ապահովում ֆինանսավորումից ստացված զգալի օգուտով: Խումբը չի ակնկալում պայմանագրերի ստորագրում, որտեղ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների հաճախորդին փոխանցման և վերջինիս կողմից դրանց վճարման միջև ընկած ժամանակահատվածը գերազանցում է մեկ տարին: Որպես հետևանք, Խումբը չի փոփոխում գործարքի գները փողի ժամանակային արժեքի համար:

Բոլոր պարտքային գործիքների գծով տոկոսային եկամուտներն արտացոլվում են հաշվեգրման եղանակով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Նման հաշվարկը տոկոսային եկամուտների և ծախսերի մեջ ներառում է բոլոր միջնորդավճարներն ու վճարումները, որոնք վճարվել և ստացվել են պայմանագրի կողմերից, և արդյունավետ տոկոսադրույքի, գործարքի ծախսերի, ինչպես նաև բոլոր այլ պարզևավճարների կամ գեղջերի անբաժանելի մասն են կազմում:

4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Խումբը կատարում է գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություններ 9-ում և 26-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների համար առկա փորձը: Այս ակտիվների հետ կապված ապագա տնտեսական շահույթը հիմնականում կստացվի դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Ղեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացող ժամկետը, հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Խմբի համար տնտեսական շահույթ կառաջացնեն:

Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. (ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, (բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրիչներից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և (գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխություններից: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություններ 3-ում և 7-ում:

Իրական արժեքի չափում

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Խումբը հնարավորության սահմաններում օգտագործում են դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտվող):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության ելակետային տվյալները, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները Խումբը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

5 Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) ՖՀՄՍ 18 «Տեղեկատվության ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում»

ՖՀՄՍ 18-ը կփոխարինի ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

- Կազմակերպություններից պահանջվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում բոլոր եկամուտները և ծախսերը դասակարգել ըստ հինգ դասերի՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, ընդհատված գործառնություններ և շահութահարկ: Կազմակերպություններից նաև պահանջվում է ներկայացնել նոր սահմանված գործառնական շահույթի ենթագումարը: Կազմակերպության գուտ շահույթը չի փոխվի:
- Ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեկ ծանոթագրությունում:
- Տրվում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվությունը խմբավորելու վերաբերյալ:

Բացի այդ բոլոր կազմակերպություններից պահանջվում է օգտագործել գործառնական շահույթի ենթագումարը որպես մեկնարկային կետ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության համար՝ անուղղակի մեթոդով գործառնական գործունեության դրամական հոսքերը ներկայացնելիս:

Ներկայումս Խումբը գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես, շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվության, դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության կառուցվածքի և ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչների համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ կապված: Խումբը նաև գնահատում է ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա, այդ թվում այն հոդվածների համար, որոնք ներկայումս նշվում են որպես «այլ»:

(բ) Այլ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական գործիքների դասակարգում և չափում (ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)

6 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր հսկողության ներքո կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ հսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.		2023թ.	
	Ընդհանուր հսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր	Ընդհանուր հսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր
Տրամադրված փոխառություններ	-	10,306	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	22,448	2	19,492	1

Փոխառության տրամադրման ամսաթվին բաժնետիրոջը տրամադրված փոխառությունների չզեղչված գումարը կազմել է 3,100 մլն. ռուբլի (12,307 մլն. ՀՀ դրամ): Բաժնետիրոջը տրամադրված փոխառությունները տոկոսակիր չեն և ենթակա են մարման 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ յուրաքանչյուր հաջորդ տարի մարման ժամկետը լրացուցիչ մեկ տարով երկարաձգելու հնարավորությամբ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների համար փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.		2023թ.	
	Ընդհանուր հսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր	Ընդհանուր հսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր
Գազի գնումներ	157,136	-	161,194	-
Այլ ծառայությունների և նյութերի գնումներ	51	-	57	5
Տոկոսային ծախս	-	-	2	-
Այլ ծախսեր	7	9	-	5

Ղեկավար անձնակազմին հատուցումը ներկայացված է ստորև:

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ.</i>		
- Աշխատավարձ	705	885
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	138	39
Ընդամենը	843	924

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ղեկավար անձնակազմին հատուցման հետ կապված հաշվեգրված պարտավորությունները կազմում են 6 մլն. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 37 մլն. ՀՀ դրամ): Կարճաժամկետ պարգևավճարները ենթակա են ամբողջությամբ վճարման 12 ամսվա ընթացքում այն ժամանակահատվածի վերջից սկսած, որի ընթացքում ղեկավարությունը տրամադրել է համապատասխան ծառայությունները:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի շարժերը հետևյալն են.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Հող և շենքեր	Խողովա- կաշարեր և հորեր	Այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	78,441	219,861	212,995	12,542	523,839
Ավելացումներ	90	1	2,141	13,574	15,806
Օտարումներ	(22)	(244)	(410)	(39)	(715)
Վերադասակարգումներ	1,113	14,998	3,062	(19,173)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	79,622	234,616	217,788	6,904	538,930
Ավելացումներ	591	108	1,987	12,373	15,059
Օտարումներ	(719)	(234)	(704)	(122)	(1,779)
Վերադասակարգումներ	87	8,279	3,428	(11,794)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	79,581	242,769	222,499	7,361	552,210
Մաշվածություն					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	(10,885)	(122,066)	(77,313)	-	(210,264)
Մաշվածություն	(1,519)	(6,533)	(10,118)	-	(18,170)
Արժեզրկում	(235)	(457)	(123)	(431)	(1,246)
Օտարումներ	13	117	414	21	565
Վերադասակարգումներ	4	12	(16)	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(12,622)	(128,927)	(87,156)	(410)	(229,115)
Մաշվածություն	(1,539)	(6,557)	(10,303)	-	(18,399)
Արժեզրկում	(531)	(87)	(93)	(35)	(746)
Օտարումներ	555	186	704	56	1,501
Վերադասակարգումներ	1	5	(6)	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	(14,136)	(135,380)	(96,854)	(389)	(246,759)
Հաշվեկշռային արժեք					
Առ 1 հունվարի 2023թ.	67,556	97,795	135,682	12,542	313,575
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	67,000	105,689	130,632	6,494	309,815
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	65,445	107,389	125,645	6,972	305,451

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 18,450 մլն. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 18,280 մլն. ՀՀ դրամ) ընդհանուր մաշվածության ծախսից 17,505 մլն. ՀՀ դրամը (2023թ.՝ 17,279 մլն. ՀՀ դրամը) ներառված է վաճառքի ինքնարժեքում (տես Ծանոթագրություն 17), 400 մլն. ՀՀ դրամը (2023թ.՝ 378 մլն. ՀՀ դրամը)՝ ընդհանուր և վարչական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 19) և 545 մլն. ՀՀ դրամը (2023թ.՝ 623 մլն. ՀՀ դրամը)՝ այլ գործառնական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 20):

8 Պաշարներ

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Գազ գազապահեստարաններում և խողովակաշարերի համակարգում	8,257	8,199
Պահեստամասեր և այլ նույնիսկ	10,699	11,418
Այլ պաշարներ	439	495
Ընթացիկ տարում պաշարների դուրսգրում	(1,229)	(1,484)
Ընդամենը պաշարներ	18,166	18,628

2024թ-ին վաճառքի ինքնարժեքում ներառված պաշարների ծախսը կազմել է 157,605 մլն. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 161,142 մլն. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 16:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր		
- Ձեռնարկություններ	16,446	17,991
- Բնակչություն	22,555	18,747
Այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	6,760	6,662
Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության (OFAC) պատժամիջոցներով սառեցված գումարներ*	487	497
Հանած՝ արժեզրկման կորստի գծով պահուստ	(7,109)	(7,118)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	39,139	36,779
Փոխհատուցելի հարկեր	19	21
Կանխավճարներ	412	251
Միասնական հաշվի մնացորդ	69	24
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	39,639	37,075

* Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության (OFAC) պատժամիջոցներով սառեցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են փոխառությունների դիմաց վճարված դրամական միջոցները, որոնք արգելափակվել են թղթակից բանկի կողմից՝ Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության կողմից վարկատուների նկատմամբ կիրառվող պատժամիջոցների համաձայն: Իսմբի ղեկավարությունը ներկայումս ձեռնարկում է քայլեր դիմելու համար Միացյալ Նահանգների ֆինանսների նախարարությանը դրամական միջոցներն ապարգեզափակելու խնդրանքով:

Իսումբն ընտրել է ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսված պարզեցված մեթոդը՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման համար, և կիրառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմի մեջ մտնող բոլոր ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային կորուստների համար:

Պարտքային ռիսկին Իսմբի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ Իսմբի հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն երկրին բնորոշ պարտագանգման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Իսմբի գրեթե բոլոր հաճախորդների համար առաջնային աշխարհագրական շուկան Հայաստանի Հանրապետությունն է:

Խումբն ապրանքներ է վաճառում և ծառայություններ է մատուցում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Խմբի հասույթի մոտ 5% (2023թ-ին՝ 9%) վերագրելի է մեկ հաճախորդի հետ իրականացվող վաճառքի գործառնություններին:

Խումբը չի պահանջում գրավ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Խումբն օգտագործում է պահուստավորման մատրից բոլոր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ստացվելիք առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որը ներառում է մեծ թվով փոքր գումարով մնացորդներ:

Կորստի մակարդակը հաշվարկվում է «roll rate» մեթոդով, որը հիմնված է այն հավանականության վրա, որ դեբիտորական պարտքը կանցնի ժամկետանցությունից մինչև դուրս գրում հաջորդական փուլերով: «Roll rate»-երը հաշվարկվում են առանձին հիմունքով տարբեր սեգմենտներում պարտքային ռիսկին ենթարկվածության համար՝ հիմք ընդունելով գնված ծառայության տեսակը: Կորուստների դրույքը հիմնված է վերջին երեք տարիների ընթացքում կրած փաստացի պարտքային կորուստների վրա: Խմբային հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի համար կիրառվում է արժեզրկման 100% ավելի քան 365 օր ժամկետանց հաճախորդների համախառն առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով: Պակաս ժամկետով ժամկետանց առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կիրառվում են արժեզրկման ավելի ցածր դրույքներ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	9,868	(42)	(0.4%)	9,826
1 - 30 օր ժամկետանց	114	(8)	(7.0%)	106
31 - 90 օր ժամկետանց	17	(3)	(17.6%)	14
91 - 180 օր ժամկետանց	31	(11)	(35.5%)	20
181 - 365 օր ժամկետանց	122	(106)	(86.9%)	16
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	337	(337)	(100.0%)	-
	10,489	(507)	(4.8%)	9,982

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	22,481	(3)	(0.01%)	22,480
1 - 30 օր ժամկետանց	25	(1)	(4.2%)	23
31 - 90 օր ժամկետանց	4	-	(0.0%)	4
91 - 180 օր ժամկետանց	3	(1)	(33.3%)	2
181 - 365 օր ժամկետանց	8	(5)	(71.4%)	2
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	34	(34)	(100.0%)	-
	22,555	(44)	(0.2%)	22,511

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	8,690	(15)	(0.2%)	8,675
1 - 30 օր ժամկետանց	731	(16)	(2.2%)	715
31 - 90 օր ժամկետանց	240	(13)	(5.4%)	227
91 - 180 օր ժամկետանց	35	(5)	(14.3%)	30
181 - 365 օր ժամկետանց	158	(122)	(77.2%)	36
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	272	(272)	(100.0%)	-
	10,126	(443)	(4.4%)	9,683

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	18,650	(5)	(0.03%)	18,645
1 - 30 օր ժամկետանց	18	-	(0.0%)	18
31 - 90 օր ժամկետանց	13	-	(0.0%)	13
91 - 180 օր ժամկետանց	4	(1)	(25.0%)	3
181 - 365 օր ժամկետանց	17	(13)	(76.5%)	4
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	45	(45)	(100.0%)	-
	18,747	(64)	(0.3%)	18,683

Իրավաբանական անձանց գծով դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը գերազանցում է 1 մլրդ. ՀՀ դրամը և որոնք ունեն արժեզրկման բացահայտ հայտանիշներ, Խումբը գնահատում է անհատական հիմունքով: Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք դասում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին՝ հիմք ընդունելով այն տվյալները, որոնք օգտագործվում են վնասի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում առկա տեղեկատվություն) և կիրառելով պարտքի վերաբերյալ փորձագիտական դատողություն: Պարտքային ռիսկի մակարդակները որոշվում են կիրառելով որակական և քանակական գործոնները, որոնք ծառայում են որպես պարտագանգման ռիսկի հայտանիշ և համընկնում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշների սահմանումների հետ: Անհատական հիմունքով գնահատվող առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմք ընդունելով ժամկետանցության կարգավիճակը և վերջին երկու տարիների ընթացքում պարտքային կորուստներ կրելու փաստացի փորձը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատվող առևտրային դեբիտորական պարտքերի և այլ ֆինանսական ակտիվների պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձիք և այլ ֆինանսական ակտիվներ՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	6,490	6,227	12,717
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(331)	(6,227)	(6,558)
Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձիք և այլ ֆինանսական ակտիվներ՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	6,159	-	6,159

Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձանց 6,490 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Այդ առևտրային դեբիտորական պարտքերին շնորհիվ է ներքին Ba3 վարկանիշ:

Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձանց 6,227 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը (հիմնականում այլ ֆինանսական ակտիվներ) ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատվող առևտրային դեբիտորական պարտքերի և այլ ֆինանսական ակտիվների պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձիք և այլ ֆինանսական ակտիվներ՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	8,336	6,191	14,527
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(420)	(6,191)	(6,611)
Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձիք և այլ ֆինանսական ակտիվներ՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	7,916	-	7,916

Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձանց 8,336 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Այդ առևտրային դեբիտորական պարտքերին շնորհիվ է ներքին Ba3 վարկանիշ:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Անհատական հիմունքով գնահատվող իրավաբանական անձանց 6,191 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը (հիմնականում այլ ֆինանսական ակտիվներ) ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

Ստորև ներկայացված է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժը:

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Արժեզրկման պահուստն առ 1 հունվարի	7,118	6,991
Տարվա ընթացքում պահուստի գուտ ավելացում	743	149
Տարվա ընթացքում պահուստի գումարի դիմաց դուրս գրված գումարներ	(752)	(22)
Արժեզրկման պահուստն առ 31 դեկտեմբերի	7,109	7,118

Խմբի հաճախորդներից ոչ մեկին չի տրվել արտաքին վարկանիշ: Խմբի հաճախորդների մեծամասնությունն ավելի քան 10 տարվա առևտրային հարաբերությունների պատմություն ունի Խմբի հետ, քանի որ հիմնադրման օրվանից Խումբը միակ լիցենզավորված ընկերությունն է, որը մատուցում է գազի բաշխման և գազի մատակարարման ծառայություններ:

10 Տրամադրված փոխառություններ

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Ոչ ընթացիկ		
Բաժնետիրոջը տրամադրված փոխառություններ	10,306	-
Երրորդ կողմերին տրամադրված փոխառություններ	88	-
Տրամադրված ոչ ընթացիկ փոխառություններ	10,394	-
Ընթացիկ		
Երրորդ կողմերին տրամադրված փոխառություններ	9	-
Տրամադրված ընթացիկ փոխառություններ	9	-
Ընդամենը տրամադրված փոխառություններ	10,403	-

մլն. ՀՀ դրամ	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Բաժնետիրոջը տրամադրված փոխառություններ	Ռուբլի	0.0%	2025	11,501	10,306	-	-
Երրորդ կողմերին տրամադրված փոխառություններ	ՀՀ դրամ	0.0%	Յապահանջ	97	97	-	-
Ընդամենը տրամադրված փոխառություններ				11,598	10,403	-	-

Բաժնետիրոջը տրամադրված փոխառությունների իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակ: Սկզբնական ճանաչման պահին բաժնետիրոջը տրամադրված փոխառությունների իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունն օգտագործել է 11.6% զեղչման դրույք:

Անվանական արժեքի և իրական արժեքի 1,067 հազ. ՀՀ դրամ գումարով տարբերությունը (առանց հետաձգված հարկի) սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչվել է որպես կապիտալի բաշխում:

Խումբը բաժնետերերին և այլ կողմերին տրամադրում է գրավով չապահովված փոխառություններ: Փոխառություններից ոչ մեկը չունի արտաքին վարկանիշ: Խումբը չի ակնկալում, որ փոխառությունները չեն կատարի իրենց պարտավորությունները:

Ղեկավարության գնահատմամբ կոնտրագենտների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B3 վարկանիշին: Ղեկավարության գնահատմամբ տրամադրված փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կարուստներն էական չեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվելու համար:

11 Ժամկետային ավանդներ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Ոչ ընթացիկ		
«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ	500	-
Ոչ ընթացիկ ժամկետային ավանդներ	500	-
Ընթացիկ		
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ	1,552	1,399
«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ	1,006	4,023
«Արարատբանկ» ԲԲԸ	643	531
«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ	221	224
«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ	1	-
«ԱՄԻՕ Բանկ» ՓԲԸ	-	100
Ընթացիկ ժամկետային ավանդներ	3,423	6,277
Ընդամենը ժամկետային ավանդներ	3,923	6,277

Ժամկետային ավանդները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում, արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն (2023թ.՝ տեղաբաշխված էին Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում, դասակարգված էին որպես ընթացիկ, արժեզրկված կամ ժամկետանց չէին): Տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում: Խմբի ժամկետային ավանդների մեծ մասը պահվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով հայկական բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Ցպահանջ բանկային հաշիվներ	25,670	18,201
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	1,929	890
Առձեռն դրամական միջոցներ	13	33
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,612	19,124

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տեղաբաշխված են 3 խոշոր հայկական բանկերում, արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն (2023թ.՝ տեղաբաշխված էին Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում, դասակարգված են որպես ընթացիկ, արժեզրկված կամ ժամկետանց չէին): Խմբի դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մեծ մասը պահվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով հայկական բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

13 Կանոնադրական կապիտալ

մ/ն. ՀՀ դրամ	Թողարկված բաժնետոմսերի քանակ (հազարներով)	Սովորական բաժնետոմսեր՝ գուտ գործարքի հետ կապված ծախսերից
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	73,808	370,932
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	73,808	315,158

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը նվազեցրել է բաժնետիրական կապիտալը 55,774 մլն. ՀՀ դրամով՝ շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի անվանական արժեքը նվազեցնելու միջոցով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր հայտարարված քանակը կազմում է 73,807,598 բաժնետոմս (2023թ.՝ 73,807,598 բաժնետոմս), յուրաքանչյուր բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 4,270 ՀՀ դրամ (2023թ-ին՝ 5,026 ՀՀ դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կանոնադրական կապիտալում գործարքների գծով ծախսեր չեն ներառվել (2023թ-ին՝ 62 մլն. ՀՀ դրամ): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի դրությամբ բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերն ամբողջովին վճարված են:

2024թ. ընթացքում Ընկերությունը հայտարարել և ամբողջությամբ վճարել է 11,883 մլն. ՀՀ դրամ գումարով շահաբաժիններ: 2023թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել: 2024թ-ին մեկ սովորական բաժնետոմսի դիմաց վճարվող շահաբաժինները կազմել են 161 ՀՀ դրամ:

14 Պետական շնորհներ

Խումբը ձեռք է բերել պետական շնորհներ ավտոմատացված գազաչափման համակարգի կառուցման համար և ճանաչել է դրանք հետաձգված եկամտի կազմում հետևյալ կերպ.

մ/ն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հետաձգված եկամուտ առ 1 հունվարի	56	94
Հետաձգված եկամտի ամորտիզացիա՝ համապատասխան ակտիվի մաշվածության հետ համադրելու համար	(11)	(38)
Հետաձգված եկամուտ առ 31 դեկտեմբերի	45	56

15 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	24,079	21,579
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	2,276	2,145
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	26,355	23,724
Վճարվելիք հարկեր	7,005	6,286
Ստացված կանխավճարներ	2,000	1,918
Աշխատակիցներին հատուցման գծով հաշվեգրված ծախսեր	2,573	1,593
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	37,933	33,521

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 22,820 մլն. ՀՀ դրամ առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքերն արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19,802 մլն. ՀՀ դրամ), որոնցից 22,414 մլն. ՀՀ դրամ պարտքերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19,491 մլն. ՀՀ դրամ), իրենցից ներկայացնում են բնական գազի գնման գծով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը (Ծանոթագրություն 6 և Ծանոթագրություն 24):

16 Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի

Ընկերությունը հասույթը հիմնականում ստանում է գազի և էլեկտրաէներգիայի բաշխումից և վաճառքից:

«Մատուցված ծառայություններ» հոդվածը ներառում է բնական գազի փոխադրումից, հյուրանոցային ծառայություններից, էլեկտրական ցանցին միացման աշխատանքներից, հաճախորդների գազի բաշխման համակարգերի և գազի սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումից, ինչպես նաև կրթական և մարզասպորտային ծառայություններից ստացված եկամուտը: Ամբողջ հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում:

Ամբողջ հասույթը հաճախորդների հետ պայմանագրերից է և մանրամասնեցված է հետևյալ կերպ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Բնական գազի վաճառք	217,254	225,858
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք*	21,517	18,061
Մատուցված ծառայություններ	10,913	9,940
Այլ	995	1,006
Ընդամենը հասույթ	250,679	254,865

* 2022թ-ից Խումբը տարեկան ստանում է մոտ 32 մլն. ԱՄՆ դոլար հզորության վճար Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկի հետ կապված:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

17 Վաճառքի ինքնարժեք

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Գազի գնման ծախս	154,268	157,432
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	21,868	18,207
Մաշվածություն	17,505	17,279
Տեխնոլոգիական կորուստներ (սեփական կարիքներ)	8,358	8,569
Ծառայություններ, նորոգում և սպասարկում	5,101	4,021
Գազից բացի այլ պաշարների ծախս	3,337	3,710
Այլ ծախսեր	2,068	1,329
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք	212,505	210,547

2024թ. համար աշխատանքի վարձատրության ընդհանուր ծախսերը կազմում են 30,212 մլն. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 25,754 մլն. ՀՀ դրամ):

18 Այլ գործառնական եկամուտ

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտ	319	1,631
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	196	336
Եկամուտ վարձակալությունից	152	154
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ հանած կորուստը	116	25
Չուտ օգուտ հիմնական միջոցների օտարումից	40	160
Եկամուտ շնորհված հիմնական միջոցներից	11	38
Չուտ օգուտ այլ պաշարների վաճառքից	-	27
Այլ եկամուտ	227	182
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	1,062	2,553

19 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	8,177	7,264
Վճարումների հավաքագրման ծախսեր	1,117	1,077
Մաշվածություն	400	378
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	377	158
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	312	245
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	279	207
Պաշարների գծով ծախսեր, բացառությամբ գազի	152	110
Վառելիքի ծախսեր	149	121
Կոմունալ ծախսեր	142	147
Մասնագիտական ծառայությունների ծախսեր	73	74
Հեռահաղորդակցման ծախսեր	67	81
Բանկային ծախսեր	20	20
Իրացման ծախսեր	31	6
Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	1,209	1,137
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	12,505	11,025

20 Այլ գործառնական ծախսեր

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստ (Ծանոթագրություն 9)	747	144
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	730	1,175
Մաշվածություն	545	623
Սոցիալական ենթակառուցվածքի սպասարկման ծախսեր	484	400
Վճարումներ ՀՇԿՀ-ին	363	403
Չուտ վնաս այլ պաշարների վաճառքից	51	-
Պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստ	45	154
Տույժեր և տուգանքներ	9	16
Արտարժույթի փոխարկման գծով ծախսեր	-	813
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից այլ մնացորդների գծով	-	787
Այլ ծախսեր	1,495	1,205
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	4,469	5,720

21 Ֆինանսական եկամուտ

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից	1,429	596
Տոկոսային եկամուտ ժամկետային ավանդներից	617	249
Ֆինանսական ակտիվների գեղչի ծախսագրում	21	74
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից վարկերի և փոխառությունների գծով	-	167
Տոկոսային եկամուտ տրամադրված փոխառություններից	-	160
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	2,067	1,246

22 Ֆինանսական ծախսեր

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից տրամադրված փոխառությունների գծով	724	-
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով	19	940
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	743	940

23 Ծահութահարկ

(ա) Ծահութահարկի գծով ծախսի բաղադրիչները

Ծահութահարկի գծով ծախսը ներառում է հետևյալը.

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկ	438	1,027
Հետաձգված հարկ	4,401	5,408
Ծահութահարկի գծով ծախս	4,839	6,435

(բ) Ծահույթի կամ վնասի՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով և շահութահարկի գծով փոխհատուցման համադրում

Իսմբի 2024թ. շահույթի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 18% է (2023թ.՝ 18%): Հարկերի գծով ակնկալվող և իրական ծախսի միջև ճշգրտումը ներկայացված է ստորև.:

մլն. ՀՀ դրամ	3	3
Ծահույթ մինչև հարկումը	23,586	30,432
Տեսականորեն հաշվարկված հարկի (ծախս)/փոխհատուցում օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2023թ.՝ 18%)	(4,245)	(5,478)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Չհարկվող եկամուտ	376	466
- Չնվազեցվող ծախսեր	(970)	(801)
Պակաս/(ավել) ներկայացված նախորդ տարիներում	-	(43)
Նախորդ տարվա հիմնական միջոցների հարկման բազայի ուղղում	-	(579)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(4,839)	(6,435)

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը մանրամասնորեն ներկայացված է ստորև և գրանցված է 18% (2023թ.՝ 18%) դրույքաչափով:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

<i>մյն. ՀՀ դրամ</i>	1 հունվարի 2024թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	Փոփոխություն սեփական կապիտալի միջոցով	31 դեկտեմբերի 2024թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը				
Հիմնական միջոցներ	(10,064)	(3,577)	-	(13,641)
Տրամադրված փոխառություններ	-	(30)	234	204
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(28)	(6)	-	(22)
Պաշարներ	268	(2)	-	266
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	15	2	-	17
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,742	(741)	-	1,001
Պետական շնորհներ	9	(1)	-	8
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	30	(30)	-	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(170)	(28)	-	(198)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(8,198)	(4,401)	234	(12,365)
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	398	26	-	424
Ճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորություն	(8,596)	(4,427)	234	(12,789)

Խմբի ընթացիկ կառուցվածքի համատեքստում խմբի տարբեր ընկերությունների հարկային վնասները և ընթացիկ հարկային ակտիվները չեն կարող չեզոքացվել խմբի այլ ընկերությունների ընթացիկ հարկային պարտավորությունների և հարկվող շահույթների դիմաց, և համապատասխանաբար հարկերը կարող են հաշվեգրվել նույնիսկ, եթե առկա է համախմբված հարկային վնաս: Հետևաբար, հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեզոքացվում են միայն այն դեպքում, երբ վերաբերում են միևնույն հարկվող կազմակերպությանը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

<i>Վն. ՀՀ դրամ</i>	1 հունվարի 2023թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(4,952)	(5,112)	(10,064)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	19	(47)	(28)
Պաշարներ	239	29	268
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	12	3	15
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,723	19	1,742
Վարկեր և փոխառություններ	62	(62)	-
Պետական շնորհներ	1	8	9
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(18)	48	30
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(325)	155	(170)
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	449	(449)	-
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(2,790)	(5,408)	(8,198)
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	441	(43)	398
Ճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,231)	(5,365)	(8,596)

24 Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել կանխիկ միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառվել են դրամական միջոցների հոսքերի համախմբված հաշվետվությունից, հետևյալն են.

<i>Վն. ՀՀ դրամ</i>	2024թ.	2023թ.
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից՝ գազի գծով կրեդիտորական պարտքի վերակազմավորման ձևով	-	2,704
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	-	2,704

2019թ. ապրիլի 1-ից, եթե կապակցված կողմի հետ բնական գազի առքուվաճառքի պայմանագրի պարտքը չի վճարվել սահմանված մարման ժամկետից հետո 35 օրվա ընթացքում, ապա այն վերակազմավորվել է որպես փոխառություն՝ տարեկան 5.04% տոկոսադրույքով

25 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Խմբի դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական դեպքեր. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Խմբի գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, ղեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հայաստանի Հանրապետության հարկային վարչարարությունն աստիճանաբար խստանում է, ներառյալ այն փաստը, որ առկա է այն հարկային գործարքների ստուգման առավել բարձր հավանականություն, որոնք չունեն հստակ գործարար նպատակ կամ կապված են հարկային օրենսդրությանը չհամապատասխանող կողմերի հետ: Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մասով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների համար: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

Կապիտալ ծախսումների պարտավորություններ. 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը կնքել է շինարարական ծառայությունների գնման մի շարք պայմանագրեր: Այդ պայմանագրերի գծով կապիտալ ծախսումները կազմում են 1,045 մլն. ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 800 մլն. ՀՀ դրամ):

Գործառնական վարձակալման պայմանագրեր. Այն դեպքում, երբ Խումբը հանդիսանում է վարձակալ, գործում է մեկ ամիս առաջ ծանուցմամբ պայմանագիրը չեղյալ համարելու պայմանը: Ղեկավարությունն էական չի համարում ապագա վարձակալական վճարների այն մասնաբաժնի ընդհանուր գումարը, որը չի կարող չեղյալ համարվել:

Շրջակա միջավայրի պահպանություն. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համակարգը զարգանում է, և պետական մարմինների դիրքորոշումն այդ համակարգը ներդնելու հարցում շարունակաբար փոփոխվում է: Խումբը պարբերաբար գնահատում է իր պարտավորությունները շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համաձայն: Երբ պարտավորությունները որոշվում են, դրանք անմիջապես ճանաչվում են: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են էական լինել: Գործող օրենսդրության ընթացիկ կիրառման պայմաններում ղեկավարությունը կարծում է, որ չկան շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացած նշանակալի պարտավորություններ:

26 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Խմբում ռիսկերի կառավարման գործառնություն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի նկատմամբ: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնության առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Պարտքային ռիսկն առաջանում է Խմբի կողմից վարկավորման պայմաններով վաճառք իրականացնելու և մյուս կողմերի հետ ֆինանսական ակտիվներ առաջացնող այլ գործարքներ իրականացնելու արդյունքում: Խմբի առավելագույն պարտքային ռիսկն ըստ ակտիվների դասակարգման արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ կոնտրագենտի կամ կոնտրագենտների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

Խմբի ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում տրամադրել վարկային ռիսկի ժամկետայնության վերաբերյալ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես բացահայտված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում. Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման ազդեցությանը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ երեք կոնտրագենտ (2023թ.՝ չորս կոնտրագենտ) 1,000 մլն. ՀՀ դրամից ավել ընդհանուր դեբիտորական պարտքերի մնացորդներով: Այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 10,448 մլն. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 12,251 մլն. ՀՀ դրամ) կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր գումարի 23%-ը (2023թ.՝ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր գումարի 28%-ը):

Շուկայական ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ղեկավարությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույթի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական կտրվածքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Խմբի՝ արժույթի փոխարկման հետ կապված ռիսկին ենթարկվածությունը:

մլն. ՀՀ դրամ	Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Գրամական ֆինանսական ակտիվներ	Գրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Գրամական ֆինանսական ակտիվներ	Գրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
ԱՄՆ դոլար	304	(22,820)	(22,516)	336	(19,812)	(19,476)
Եվրո	6	(17)	(11)	73	-	73
Ռուսական ռուբլի	10,321	(44)	10,277	15	(10)	5
Ընդամենը	10,631	(22,881)	(12,250)	424	(19,822)	(19,398)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն դիտարկվում որպես որևէ էական արժույթային ռիսկ առաջացնող:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի կամ վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Իսմբի ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

մլն. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Մինչև հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը		
ԱՄՆ դոլարի ամրապնդում 10%-ով (2023թ՝ ամրապնդում 10%-ով)	(2,252)	(1,948)
ԱՄՆ դոլարի անկում 10%-ով (2023թ.՝ անկում 10%-ով)	2,252	1,948
Եվրոյի ամրապնդում 10%-ով (2023թ.՝ ամրապնդում 10%-ով)	(1)	7
Եվրոյի անկում 10%-ով (2023թ.՝ անկում 10%-ով)	1	(7)
Ռուսական ռուբլու ամրապնդում 10%-ով (2023թ՝ ամրապնդում 10%-ով)	1,028	1
Ռուսական ռուբլու անկում 10%-ով (2023թ.՝ անկում 10%-ով)	(1,028)	(1)

Ենթարկվածությունը հաշվարկվել է Իսմբի ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր այլ արժույթով արտահայտված դրամական մնացորդների համար:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Իսումբը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքի վրա ազդող ռիսկին, որն առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների հետևանքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Իսմբի ենթարկվածության աստիճանը տոկոսադրույքի ռիսկին: Աղյուսակը ներկայացնում է Իսմբի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներով արտահայտված գումարային չափերը, որոնք դասակարգված են՝ ելնելով այն հանգամանքից, թե որն է ավելի վաղ՝ պայմանագրային տոկոսադրույքի վերասահմանումը, թե մարման ժամկետը:

մլն. ՀՀ դրամ	Ցածկանշ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2024թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	24,671	1,043	11,312	1,874	38,900
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(22,414)	-	-	-	(22,414)
Զուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	2,257	1,043	11,312	1,874	16,486
31 դեկտեմբերի 2023թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	17,518	500	870	4,907	23,795
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(19,492)	-	-	-	(19,492)
Զուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	(1,974)	500	870	4,907	4,303

Իսումբը չունի տոկոսադրույքի ռիսկերի կառավարման համար ընդունած պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր, քանի որ դեկավարությունը համարում է, որ այս ռիսկն էական չէ Իսմբի գործունեության համար:

Իսումբը վերահսկում է տոկոսադրույքներն իր ֆինանսական գործիքների համար: Իսմբի բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով կիրառվում են հաստատուն տոկոսադրույքներ:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ հիմնված հիմնական ղեկավար անձնակազմի կողմից դիտարկված հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան %	2024թ.			2023թ.		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Ռուբլի	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Ռուբլի
Ակտիվներ						
Ժամկետային ավանդներ	5.0 – 10.0	3.8	-	6.0 – 10.0	4.05	-
Տրամադրված փոխառություններ	-	-	11.6	-	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1.0 – 5.0	-	-	1.0 – 5.0	-	-
Պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	5.04 – 9.5	-

Վերը ներկայացված աղյուսակում «-» նշանը նշանակում է, որ Խումբը չունի համապատասխան արժույթով ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

Այլ գնային ռիսկ. Խումբը ենթարկված չէ բաժնեմասային գնի ռիսկի:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, երբ կազմակերպությունը դժվարանում է ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունների կատարման ժամանակ: Խումբն օրական կտրվածքով առնչվում է դրամական միջոցների պահանջի խնդրին:

Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Խմբի ֆինանսական բաժնի կողմից: Ղեկավարությունն ամսական կտրվածքով վերահսկում է Խմբի դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները:

Ֆինանսական բաժինը վերահսկում է Խմբի դիրքն ամսական կտրվածքով, ինչպես նաև նոր հնարավոր վարկերի և փոխառությունների ձեռքբերման ընթացքում իրականացվող գնահատման ժամանակ և հաշվետվություն է պատրաստում և ներկայացնում Խմբի Ֆինանսական տնօրենին, որը վերջնական պատասխանատվություն է կրում իրացվելիության պահանջվող մակարդակը պահպանելու համար:

Խումբն աշխատում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման հիմք, որն առաջնայնորեն բաղկացած է բանկերին վճարվելիք գումարներից և պարտքային արժեթղթերից: Խումբը ֆինանսական միջոցների ներդրումներ է կատարում իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված փաթեթում, որպեսզի արագորեն և անմիջականորեն բավարարել չնախատեսված իրացվելիության պահանջները: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի իրացվելի ակտիվների պորտֆելը բաղկացած է ժամկետային ավանդներից (Ծանոթագրություն 11), դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից (Ծանոթագրություն 12) և տրամադրված փոխառություններից (Ծանոթագրություն 10) (2023թ-ին՝ ժամկետային ավանդներից և դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից): Ըստ ղեկավարության գնահատման՝ իրացվելի պորտֆելը կարող է իրացվել կանխիկով մեկ օրվա ընթացքում՝ չնախատեսված իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիրքը վերահսկվում է, և Ընկերության ֆինանսական բաժինը պարբերաբար իրականացնում է իրացվելիության սթրես-թեստ՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել խիստ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ:

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ցույց են տալիս պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային ժամկետայնությամբ: Ժամկետայնության աղյուսակում բացահայտված գումարները պայմանագրային չզեղչված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ սպազա տոկոսային վճարները և համախառն փոխատվական պարտավորությունները: Այդ չզեղչված դրամական միջոցների հոսքերը տարբերվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության մեջ ներառված գումարից, քանի որ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության գումարը հիմնված է զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	61	-	71	132
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26,355	-	-	-	26,355
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները	26,355	61	-	71	26,487

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	63	-	63
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	88	-	-	88
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23,724	-	-	-	23,724
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները	23,724	88	63	-	23,875

27 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Խմբի նպատակներն են. պահպանել Խմբի կարողությունը՝ շարունակելու իր գործունեությունն անընդհատության սկզբունքով՝ ապահովելով հատուցում բաժնետերերին և օգուտներ շահառուների այլ խմբերին և հաստատել կապիտալի օպտիմալ կառուցվածք՝ նվազեցնելով կապիտալի արժեքը: Կապիտալի կառուցվածքը հաստատելու և ճշգրտելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ նվազեցնելով պարտքը: Խումբը դիտարկում է կառավարման ներքո գտնվող ընդհանուր կապիտալը՝ որպես սեփական կապիտալ, ինչպես այն ցույց է տրված ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից կառավարվող կապիտալի չափը 359,612 մլն. ՀՀ դրամ է (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 353,815 մլն. ՀՀ դրամ):

Խմբի կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների կողմից սահմանված պահանջներ:

28 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում են ստացվել նույն վարկային ռիսկ և մնացորդային մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքներն ընթացիկ տոկոսադրույքով զեղչելիս: Չեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները կախված են կոնտրազենտի վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվել է օգտագործելով գնահատման մեթոդներ: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը գնահատվում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերով՝ զեղչելով նույն վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամանակաշրջանից հետո մարվող պարտավորությունների («պահանջի դեպքում մարման ենթակա պարտավորություններ») իրական արժեքը գնահատվում է որպես պահանջի դեպքում մարման ենթակա գումար՝ զեղչված սկսած պարտավորությունը մարելու հնարավոր պահանջի ներկայացման առաջին ամսաթվից: Գործածված զեղչված տոկոսադրույքները տատանվում են տարեկան 5%-ից մինչև տարեկան 11%-ը՝ կախված պարտավորության տևողությունից և արժույթից:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

29 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների

Չափման նպատակների համար ՖՀՄՍ 9-ը «Ֆինանսական գործիքներ» դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ, (գ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ և (դ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով պարտադիր չափվող ակտիվներ և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսիք սկզբնական ճանաչման ժամանակ կամ հետագայում: Բացի այդ, ֆինանսական վարձակալության գծով դերհոտորական պարտքերը ներկայացնում են առանձին կատեգորիա:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.:

	Ամորտիզացված արժեքով չափվող 2024թ.
<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	
Ակտիվներ	
Տրամադրված փոխառություններ (Ծանոթագրություն 10)	
- Տրամադրված փոխառություններ	10,403
Առևտրային և այլ դերհոտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային և այլ դերհոտորական պարտքեր, գույտ	39,139
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 11)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	3,923
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 12)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	25,670
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	1,929
- Առձեռն դրամական միջոցներ	13
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	81,077

«Գազարոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.:

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող 2023թ.
Ակտիվներ	
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, գուտ	47,248
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 11)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	1,693
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 12)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	14,251
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	703
- Առձեռն դրամական միջոցներ	51
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	63,946

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: